

МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної
конференції

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ

Збірник тез доповідей

м. Мукачево, Україна
20-21 квітня 2023 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
MUKACHEVO STATE UNIVERSITY
ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ ІМЕНІ М.В.ЛИСЕНКА
L'VIV NATIONAL MUSIC ACADEMY NAMED AFTER MYKOLA LYSENKO
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В.СТЕФАНИКА
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY
ГУМАНІСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯНА ДЛУГОША В ЧЕНСТОХОВІ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
JAN DLUGOSZ UNIVERSITY IN CZESTOCHOWA (POLAND)
ІНСТИТУТ СЛАВІСТИКИ ІМ. ЯНА СТАНІСЛАВА СЛОВАЦЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
JAN STANISLAV INSTITUTE OF SLAVISTICS OF THE SLOVAK ACADEMY OF SCIENCES
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ ІМ. БЕНІ ЕґРЕШІ (УГОРЩИНА)
BENI EHRESHI INSTITUTE OF ARTS (HUNGARY)

МАТЕРІАЛИ
VI Міжнародної науково-практичної
конференції

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ
СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ
XXI СТОЛІТТЯ

Мукачево-2023

*Рекомендовано до друку
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
протокол № 3 від 26 квітня 2023 року*

Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття: Зб. матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачево, 20–21 квітня 2023 р. – Мукачево : МДУ, 2023. – 204 с.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – ректор МДУ, доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України (*голова редколегії*).

Гоблик В.В. – перший проректор Мукачівського державного університету, доктор економічних наук, професор, Заслужений економіст України.

Кобаль В.І. – проректор з науково-педагогічної роботи Мукачівського державного університету, кандидат педагогічних наук, професор.

Попович Н.М. – завідувач кафедри музичного мистецтва, доктор педагогічних наук, професор.

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність, вірогідність та належність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел й посилання на них. Матеріали друкуються в авторській редакції. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Мукачівський державний
університет, 2023
© Автори, 2023

Джерела

1. Біловус Л.І. Управління та організація діяльності інформаційних установ (за фаховим спрямуванням). Тернопіль, 2010. 414 с.
2. Карпенко М.Ю., Уфімцева В. Б. Конспект лекцій з курсу «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією. Частина 1» . Харківська національна академія міського господарства. Харків, 2012. 96 с.
3. Оліфіров О.В., Спіцина Н.М., Шабельник Т.В. Інформаційні системи і технології підприємства: навч. посібник. Донецьк: Дон НУЕТ, 2010. 321 с.

УДК [378.011.3-057.4:378.4:005.332.2]:355.01(477)(043.2)

Симонян Віталій Вікторович,
Гайда Ігор Богданович,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

ВИКЛИКИ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ ДЛЯ СФЕРИ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Будь-яка освіта в умовах війни зазнає суттєвих змін, що у свою чергу створює нові виклики серед фахівців і професійної освіти зокрема у форматі проведення освітнього процесу, адаптація програм підготовки фахівців, збалансованість термінів навчання, спрощена процедура вступу до закладів вищої освіти, підтримка у партнерстві освітнього простору у безпечних регіонах України для тимчасового перебування закладів вищої освіти, які постраждали внаслідок війни та інше.

Звідси і випливає наступний не менш вагомий новий виклик – це часткове збільшення великої кількості здобувачів освіти і академічного та адміністративного персоналу через загрозу життю та тимчасову окупацію

на територіях де ведуться бойові дії, що змушує багатьох людей вимушено евакуюватися в межах України чи за кордон.

Заклади освіти до своєї основної функції тепер стали ще центрами розміщення вимушених переселенців чи осередками волонтерства і психологічної допомоги, що стало третім новим викликом у формування підготовки фахівців вищої освіти. До прикладу, деякі освітні установи як Мукачівський державний університет де я навчаюсь на аспірантурі є прихистками для внутрішньо переміщених осіб, які готові комплексно і цілісно надати всіляку підтримку (психологічну, медичну, соціальну та інформаційну). Такі прихистки трансформували у центри розміщення переселенців. Однак, важливим аспектом нового виклику Наразі для сфери освіти безсумнівними пріоритетами є створення безпечного освітнього середовища, забезпечення безперервності освіти, психологічної підтримки учасників освітнього процесу, відновлення освітньої інфраструктури та продовження реформ на всіх ланках освіти. До того ж, на освітян сьогодні, як ніколи, лягає відповідальність за розвиток у здобувачів освіти критичного мислення, медіаграмотності, формуванні свідомої громадянської позиції молодого покоління

Інформаційні ресурси ЗМІ вкотре акцентують увагу на тому, що освіта не повинна стати запорукою у період війни. Тому різними інституціями, зокрема, Міністерством освіти і науки України було розроблено ряд заходів для готовності приймати нові виклики у формування й підготовці фахівців вищої освіти. Результати цілісної взаємодії з іншими адміністративними інститутами та державними установами допомогли зберегти та покращити освітній фронт. Крім того, воєнний стан в Україні показав, що підготовка фахівців професійної освіти є не менш важливою професією у підтримки й розбудови освітнього та економічного розвитку держави. Тому задля створення належних умов для навчання, саморозвитку та роботи в умовах війни Міністерство освіти і науки України активно працює над удосконаленням технологій

дистанційного навчання та створенням нових шляхів комунікації й допомоги. До прикладу, ЮНІСЕФ спільно з МОН запустили дитячий онлайн-садок НУМО з розвивальними відео-заняттями для дітей 3-6 років. Для школярів було суттєво доопрацьовано платформу «Всеукраїнська школа онлайн» з уроками усіх предметів, яку було запроваджено на період карантину. Спільно з компанією Google було створено Всеукраїнський онлайн-розклад, завдяки чому діти можуть доєднатися до освітнього процесу з будь-якого місця перебування (Міністерство освіти і науки України, 2022). Таким чином і відбувалася адаптація професійної освіти серед здобувачів у закладах вищої освіти. До прикладу, державні установи закладів професійно-технічної освіти стали форт-постом для розбудови житлових осередків/центрів для розміщення переселенців, які мали можливість забезпечити себе кухнею, сан-вузлами, побутом і умовами проживання. Крім того, на в період завершення воєнного стану такі заклади стануть основою для розбудови держави в цілому (*Освітній омбудсмен України, 2022*).

Звідси і випливає новий виклики серед фахівців професійної освіти у закладах вищої освіти у період воєнного стану – це вміння обирати фах. Абітурієнтам потрібно мати на увазі, що змінилися і пріоритетні для держави спеціальності. Під час розподілу бюджетних місць 2022 року в пріоритеті будуть високотехнологічні, будівельні, аграрні та педагогічні спеціальності. Водночас, за інформацією МОН, скоротять держзамовлення на гуманітарний блок, суспільні науки, державне управління, юридичні спеціальності. Збільшать фінансування закладів професійної та фахової передвищої освіти за спеціальностями, які будуть потрібні для відновлення України після війни (*Українська правда, 2022*).

Професійна освіта є важливою складовою в розвитку вищої освіти. Війна, яка внесла глобальні корективи в життя українців, що відображається на якості здобутих знань. Здобувачі освіти вже два роки навчаються в умовах карантинних обмежень через пандемію COVID-19,

тепер же маємо воєнні реалії, під які потрібно адаптувати освітній процес (Шевчук, 2022).

Отже, вміння приймати нові виклики у стресових і небезпечних умовах, що створює війна, дуже складно. Однак українські здобувачі повинні удосконалюватись за рахунок пізнання чогось нового, а завдання викладачів – мотивувати і підтримувати їх в цьому. Адже якими ми увійдемо в новий, мирний час – це особиста відповідальність кожного з нас.

Джерела

1. Освітняни на тимчасово окупованих територіях потребують підтримки держави. Освітній омбудсмен України. 2022. URL: <https://bit.ly/3MrzQF9> (дата звернення 12.03.2023).
2. Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань завершення 2021/2022 навчального року. Міністерство освіти і науки України. 2022. URL: <https://bit.ly/41arxSZ> (дата звернення 05.05.2022).
3. Шевчук Г. Українська освіта в умовах викликів воєнного часу. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 51, 2022. Серія «Педагогіка». С. 745–749. URL: <https://bit.ly/3GxdDln> (дата звернення 14.03.2023).

УДК 378:7.071.2:780.616.432

Сочка Олександра Золтанівна,
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна

НАВЧАННЯ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

В умовах сьогодення осучаснення музичної освіти здійснюється у перспективних умовах її розвитку. І однією з важливих умов впровадження новацій у фортепіанному навчанні є дотримання традицій, серед яких здібності до праці, самостійності, критичного мислення,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>